

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

O laizaciji SLS.

»Slovenec« nas pozivlja, da se jasneje izjavimo, kako si predstavljamo laizacijo SLS. Čeprav smo o tej stvari že obširno pisali in čeprav ni tedaj uporabil »Slovenec« prilike in z nami v tej stvari pričel izčrpano debato, vendarle radevohlje ustrezamo njegovi želji. Najprej pa par besed o tem, zakaj smatramo laizacijo SLS za potrebno.

Davčno breme, gospodarsko zapostavljanje prečanskih krajev in zlasti Slovenije, vedno bolj propadajoča uprava, nedokončan in skoraj niti ne pričet boj proti korupciji, razne nedemokratske metode vladajočih ter nedelovanje avtonomnih in samoupravnih zastopstev, vse to in še marsikaj drugega tako zelo škoduje razvoju slovenskega naroda, da bi duje moral v boju proti tem zlom združiti ves narod. To tem bolj, ker je že z ozirom na malostevilnost slovenskega naroda popolnoma izključeno, da bi bil boj uspešen, če ne bi bil ves narod v tem boju popolnoma enoten.

Vsa preje našeta zla so glavna rana, od katere krvavi slovenski narod in zato bi moral biti boj proti njim glavna in edina vsebina slovenske politike. In še potem, ko bi bila ta vseskozi politična vprašanja rešena, bi smela druga, za golo življenje slovenskega naroda manj važna vprašanja, razdruževati Slovence.

Vprašanje slovenskega obstoja in razvoja je, da v sedanjih prehodnih dobi z združenjem vseh svojih sil dosežemo čim najbolj ugoden položaj Slovencev v državi. Zato moramo voditi eno politiko in imeti eno politično organizacijo. Ali se ta doseže na ta način, da se vsi Slovenci združijo v eni stranki ali pa se vse politične stranke združijo v enem avtoritativnem Narodnem svetu, je stvar dogovora. Vendar pa je jasno, da bi bila za efekt na zunaj ena slovenska stranka močnejša, ko pa Narodni svet, za katerega zanekrat še ni med nami dovolj discipliniranosti in niti niso tla dovolj pripravljena.

Z ozirom na vse to bi bilo torej dati prednost eni slovenski stranki pred Narodnim svetom, seveda pa bi bilo to mogoče le, če bi bila ta stranka tako širokogrudna in nje voditelji tako dalekovidni, da bi se res lahko vsi Slovenci združili pod njenim okriljem.

Z ozirom na rezultate skupščinskih volitev bi skoraj imela SLS pravico, da se čuti kot zakonito predstavnicu slovenskega naroda, z ozirom na njen program in njeno taktiko pa ni tej nalogi dorasla. Zlasti pa ne vsled tega, ker se noče laizirati.

Absolutno nesporno je, da more postati zastopnica vseh Slovencev samo stranka, v katero morejo tudi vstopiti vsi Slovenci. Če pa reče SLS, da mora biti vsak Slovenec tudi katolik, da je katolicizem nezdružljiv s pojmom slovenstva, potem eo ipso ne morejo biti njeni člani vsi oni, ki se s tem mnenjem ne morejo sprijazniti. In teh ni malo. Enako je nemogoče, da je predvoditeljica Slovencev v boju za njih politične in gospodarske pravice stranka, ki pravi, da je njej cerkveni program prva točka. V današnjem položaju je versko vprašanje komaj na drugem mestu in to mora tudi biti izraženo v slovenski fronti, ki bi jo danes rabili in stvorili.

Naj se nas ne razume napačno. Ne propagiramo prav nobenega kompromisarstva in ne pričakujemo niti, da bi se katolik le za piko odrekel svojemu verskemu, niti svobodomislec svojemu svobodomiselnemu stališču. Vsak naj tudi propagira svoje misli kolikor more, toda pri tem ne bi smela trpeti skupna

Sestanek Male antante na Bledu.

Bled, 18. junija. Čeprav je vladalo splošno prepričanje, da bo konferenca zunanjih ministrov držav Male antante potekla v idiličnem razpoloženju, so v zadnjem času nastale nepričakovane komplikacije, ki so zmotile diplomatsko idilo na Blejskem jezeru in prevrgle vse naprej napravljene načrte. Došla je namreč senzacionalna vest, da stranka narodnih socialistov v Češkoslovaški zahteva, naj dr. Beneš poda demisijo. Pesimisti so že zagotovo računali, da bo blejski sestanek odgođen, in to tem preje, ker ni bilo mogoče dobiti zveze s češkim zunanjim ministrom. Dr. Beneš pa je vseeno nepričakovano prišel in sestanek na Bledu je bil zagotovljen. Včeraj so imeli diplomati le kratke sestanke. Dr. Beneš se je žabaval z ribolovcem in ujel 4 kg težko ščuko.

Dasi je bil prvi sestanek diplomatov bolj kratek in bolj formalnega značaja ter namenjen medsebojnemu spoznanju z rumunskim zunanjim ministrom Miti-leneom, se je vendar takoj izvedelo, da je ves spored konference spremenjen, ker se dr. Beneš mudi v Prago. Namesto tri dni se bodo vsa vprašanja razpravljala le dva dni, tako da bo konferenca že danes končana.

Oficielna posvetovanja so se začela ob pol 11. in so trajala eno uro. Popoldne se je vršilo posvetovanje, ki je trajalo od 4. do 6. — Po seji je bil izdan naslednji komunike:

URADNI KOMUNIKE O KONFERENCI.
Konferenca zastopnikov Male antante

se je sestala na Bledu dne 17. junija 1926 ob 10.30 ter je trajala do 12.30, potem pa popoldne od 4. do 6. Splošna proučitev politične situacije je dognala, da vlada popolno soglasje v paziranjih med zastopniki treh držav, ki tvorijo Malo antanto. — Popoldne so se začele proučevati podrobnosti vsakega problema, ki je na spredu, zlasti problem odnošajev med tremi državami, ki tvorijo Malo antanto, in med njihovimi sosedi. To proučevanje se bo nadaljevalo tudi še na jutrišnji dopoldanski seji.

Na isti seji popoldne sta se ratificirali obe defenzivni pogodbi, ki sta bili obnovljeni 13. junija t. l., in sicer pogodba med Rumunijo in Češkoslovaško ter pogodba med Rumunijo in Kraljevino Srbij, Hrvatov in Slovencev.

ITALIJANI POROČAJO O RUMUNSKEM NEZADOVOLJSTVU PROTI BENEŠU IN NINČIČU.

Rim, 18. junija. »Agenzia Stefani« javlja iz Bukarešte, da se je v tamošnjih političnih krogih pojavilo nezadovoljstvo proti dr. Benešu in dr. Ninčiču, ki sta se za hrbtno rumunskega zunanjega ministra dogovarjala o tem, da bi pri Svetu Zveze Narodov v bodoče zastopal Malo antanto dr. Beneš. Rumunski zunanji minister ostro protestira proti takemu tajnemu sporazumu med dr. Benešem in dr. Ninčičem in zahteva, da na prihodnjem zasedanju Lige narodov za topa Malo antanto rumunski zunanji minister, kakor je bilo to domenjeno med dr. Benešem in Duco.

Seja vlade.

Beograd, 18. junija. Ministrski svet je imel včeraj popoldne sejo, ki je trajala tja do pol 10. zvečer. Na seji se je razpravljalo najprej o pravilnikih raznih ministrstev o posebnih dokladah uslužbencev v področju teh ministrstev na temelju čl. 40. uradniškega zakona. Vsi ti pravilniki, ki so prej obstojali za vsako ministrstvo posebej, so sedaj združeni v en sam skupen pravilnik. — Po tem pravilniku dobe v ministrstvu za pošto in telegraf telefonisti in telegrafisti nočne doklade po 1 Din na uro. V ministrstvu za šume in rudnike dobe uradniki drva in premog v naravi. V ministrstvu za zgradbe so določene posebne doklade za inženere. V ministrstvu za pravosodje bodo šle posebne doklade osebjem v

kazenskih zavodih. V ministrstvu za zdravstvo se uredi pristojbine za zdravnike in za sanitetno službo na komisijah. V ministrstvu za agrarno reformo dobe geometri za delo v terenu posebne doklade. V ministrstvu za prosveto so določene doklade za vseučiliške profesorje.

Ministrski svet je nato nadaljeval razpravo o netunskih konvencijah. Te konvencije nato podpisal. Konvencije se ta in v vladi končno sprejete. Konstatiralo se je, da v netunskih konvencijah ni ničesar, kar bi moglo škoditi interesom naše države. Ves ministrski svet je konvencije nato podpisal. Konvenciji se takoj predlože narodni skupščini.

KRALJICA MARIJA ODPOTOVALA NA BLED.

Beograd, 18. junija. Nj. Vel. kraljica Marija je sinoči s posebnim vlakom odpotovala na Bled. Razen navadnega spremstva je kraljico pospremil na postajo tudi prometni minister dr. Vasa Jovanović. Kralj ni mogel pospremiti kraljice na postajo, ker se mu je zvišala temperatura. Ko popolnoma ozdravi, odide tudi on na Bled.

Bled, 18. junija. Danes pride na Bled kraljica Marija in prestolonaslednik Peter.

fronta. Vseslovenska stranka bi obstojala pač le za ona vprašanja, ki so vsem Slovincem skupna, dočim naj bi za verska vprašanja skrbela posebna organizacija. Nemogoče pa je, da bi bila kaka stranka obenem predstavnicu vsega slovenskega naroda, a obenem izrazila verska stranka. Tak kompromis je nezdrav in zato tudi nemogoč.

KONFERENCA BRIANDA ZA SESTAVO VLADE.

Pariz, 18. junija. Včeraj zjutraj se je Briand sestal s Herriotom in Poincaréjem in jima razložil, kako misli sestaviti novo vlado. Herriot in Poincaré sta Briandu izjavila, da bosta s svojimi tovariši proučila njegove predloge in da mu bosta potem sporočila rezultat. — Včeraj dopoldne se je Briand sestal tudi z voditelji posameznih frakcij Marinom, Blumom, Boncourtom, Amiclom in Renaudom. Namen vseh sestankov je bil ta, da Briand pojasni voditeljem frakcij, kako namerava sestaviti vlado.

Če hoče biti torej SLS vseslovenska stranka, potem se mora laizirati po programu in po svoji organizaciji, ali pa naj ostane to kar je in se podredi Narodnemu svetu v vseh splošno narodnih vprašanjih. Samo ta alternativa obstoji in čas bi bil, da bi se SLS za eno od teh odločila.

Izjava Uzunovića.

BROGRAJSKE KONVENCIJE BODO SPREJETE V SREDO.

Beograd, 18. junija. Predsednik vlade Uzunović se je o ratifikaciji beograjskih konvencij tako-le izjavil: »Nadejam se, da bodo konvencije izglasovane v soboto. Če pa bi se v soboto ne vršila seja narodne skupščine, ker nekateri poslanci žele o pravoslavni binkoštnih praznikih biti v svojih volilnih okrajih, bodo konvencije postavljene na dnevni red v sredo in bodo takrat tudi končno izglasovane.

Uzunović je dalje izjavil, da bo prihodnji teden izpolnjen z intenzivnim delom.

Na vprašanje, kdaj bo konec zasedanja narodne skupščine, je Uzunović odgovoril: »Kako se more narodni skupščini kaj diktirati? Saj niti predsednik skupščine tega ne ve. Vi ste trdili, da bo skupščina že v maju odšla na počitnice, pa vendar dela še junija. Kar se tiče skupščinskih počitnic, se bodo te začele, kakor vedno, ob normalnem času.

V vladi ni nobenega nesoglasja. Take vesti so čisto tendenciozne.

NESOGLASJE V RADIKALNEM KLUBU.

Beograd, 18. junija. V vseh političnih krogih vlada glede političnih razmer precejšnja zmeda, ki je nastala zlasti zaradi vesti o pripravah radikalov, da začno z akcijo med narodom, posebno še na shodu v Iljinih vodah. Zato mislijo, da bo treba kaj ukreniti, s čimer bi se preprečile take neprijetne akcije med narodom, ki gredo za tem, da se prevrne ravnotežje v državi in da pride do neželjenih razporov. V samem radikalnem klubu se opaža, da glede tega obstojata dve ločeni naziranj, ki lahko dovedeta do nesporazumov in do sporov med radikali. Nelik radikalov je za to, da se ta akcija, ki jo započenja Pašićeva skupina zaustavi. — Za radikalni zbor v Jagodini vlada veliko zanimanje, ker se bodo na njem pokazale konture one politične akcije, ki jo namerava voditi večina v radikalni stranki.

POOSTREN SPOR MED LONDONOM IN MOSKVO.

London, 18. junija. Vsi listi komentirajo odgovor sovjetske vlade na zadnji angleški memorandum, glede pošiljanja podpor stavlajočim delavcem v Angliji. Angleška vlada bo odgovorila Moskvi s še energičnejšimi koraki in ni izključena možnost, da bi se zaradi tega incidenta prekinili diplomatski odnošaji med Londonom in Moskvjo.

POGAJANJA Z GRČIJO SE OBNOVE.

Beograd, 18. junija. Včeraj je grška vlada službeno javila naši vladi, da pristaja na obnovitev pogajanj, za sklenitev nekaterih konvencij in za rešitev zunanjih vprašanj. Celotno vprašanje pa ostane odprto do povratka dr. Ninčiča z Bleda.

JUGOSLAVIJA—NORMANDIJA 6 : 2.

Le Havre, 18. junija. Včerajšnja tekma med reprezentanco Normandije je končala s sijajno zmago jugoslovenskega moštva, ki je igralo izvrstno, tako da je bilo občinstvo navdušeno nad igro našega teama. Vsi igralci so bili odlični, najboljši pa je bil Giller, potem pa Načević, Petković in dr. — Tekma je končala z rezultatom 6 proti 2 v našo korist.

Ogorčenje „Slovenskega Naroda“.

Pod naslovom »Načela in falsifikacije« je objavil »Slovenski Narod« članek, ki je po svojem tonu in svoji vsebini primeren le za volilne. Tedaj se namreč piše tako ogorčene članke in tedaj se meša načela z vsakdanjimi žurnalističnimi frazami in tedaj se lastne in nedokazane trditve uporabljajo kot argumenti. V resni polemiki pa taki volilni članki nimajo mesta.

Bilo bi sicer nad vse lepo, če bi se tudi »Slovenski Narod« enkrat odločno zavzel za poštenost v javnem življenju. Toda moral bi biti v tem boju dosleden, ne pa nastopati le tedaj, kadar to prija njegovi stranki. Vsi pa smo bili priče, ko je stranka, kateri služi danes »Slovenski Narod«, snedla dogovor in prelomila svojo pismo dano besedo, pa je »Slovenski Narod« molčal in čeprav je bila ta pogodba sklenjena svoje dni s posebnim odobravanjem »Slovenskega Naroda«. In še danes nima »Slovenski Narod« močnatosti, da bi to besedolomstvo obsodil, zato pa tudi pravimo, da »Slovenski Narod« nima nobene pravice nastopati kot moralni sodnik, dokler ne neha s svojim molkom zagovarjati besedolomstvo. S tega stališča je treba predvsem osvetliti ogorčenje »Slovenskega Naroda«.

Kar se pa tiče sedanje »falsifikatorske debate«, pa je treba omeniti. Če je bila SLS nekdanj avstrijskanška ali ne, če se je izneverila Krekovim idealom ali ne in če je danes avtonomistična ali ne, vse to nima s falsifikatorsko debato prav nobene zveze. In če »Slovenski Narod« vse te reči iznaša, potem s tem samo dokazuje, da mu ni za izčiščenje afe, temveč le za strankarske interese.

Je v resnici gorostasna stvar, da je pri nas sploh mogoča debata o tem, kdo da je potvrdil akt. In zato bi morala biti prva zahteva vseh poštenjakov ne da že naprej izrečejo svojo sodbo, komu je verjeti, temveč da zahtevajo, da se vsa stvar sodniško ali na drug način tako razčisti, da ne bo prav nihče

v dvomu, kdo da je zagrešil falsifikat. Danes pa nismo še tako daleč in trditve stoji proti trditvi. Je čisto brez pomena, katera trditev ima več verjetnosti, ker tudi najbolj verjetna trditev še ni dokaz.

Zato mislimo, da bi morale prizadete stranke same zahtevati in skrbeti, da se vsa stvar čim prej in čim popolneje razčisti. Ogorčeni članki so na tej in na oni strani čisto nepotrebni, ker vsi ti ogorčeni članki ne dokazujejo, temveč samo razvemaajo. In če se zdi interesiranim strankam postopanje pred sodiščem predolgotrajno, potem naj posebno razsodišče vso zadevo prečisti — toda falsifikatorske debate mora biti čimprej konec, ker je Sloveniji same v sramoto.

Samo v redu pa bi tudi bilo, če bi vsi, ki so v tej debati direktno prizadeti, položili vse svoje mandate, dokler ni dokazano, da so bili vsi proti njim izrečeni očitki neopravičeni. Vsaj v drugih državah ni navada, da bi mogel izvrševati javen mandat komur se je falsifikatorstvo očitilo in ni še bil ta očitek ovržen.

Končno pa še eno pripombo. »Slovenski Narod« pravi, da je o potrebi premestitve kor alarnega uradnika pač mogoča razprava. Ni res! O premestitvi, ki se je izvršila na podlagi dr. Zerjavovega pisma ni nobena razprava mogoča, ker je taka premestitev skrajno neokretna in proti vsem demokratičnim načelom. Kdor tako premestitev zagovarja, ta se je izbrisal iz vrste demokratov in če je povzročil tako premestitev šef stranke in stranka k takemu koraku ne samo molči, temveč ga celo odobrava, potem je tudi stranka prenehala biti demokratiška stranka in če si vseeno še nadevja to ime, potem si ga nadevja brez vsake pravice!

In zato: falsifikatorska debata je eno, premestitev uradnika v sled Zerjavovega pisma drugo in idejen razvoj SLS tretje. Kdor pa vse to meša, ta ne išče jasnosti in ta zato tudi nima pravice do ogorčenja.

Amerika in Pan-Evropa

Piše A. G.

III.

Nezaupanje je poglavitno čustvo Amerike do Evrope. Zato da je to nezaupanje opravičeno. Amerika čuti da jo Evropa nadkriljuje v intrigah, diplomaciji in propagandi. Amerika sluti, kako ji od vseh strani že 12 let lažejo in jo sleparijo, kako ji iziskajo denar in kako se ji dobrikuje, da bi jo pridobili za razne sebične namene.

Amerika ve dobro, na kakšne načine so jo zapletli v veliko evropsko vojno, kako vse drugače so vojno končali z mirom, ki ni izpolnil idealov za katere je šla Amerika na evropska bojišča (Wilsonove točke!). Sledilo je barantanje za odplačilo dolgov, ki še vedno razburja vso ameriško javnost. Zato občuti Amerika evropske države kot nadležne sorodnike, ki so obubožali, so nezadovoljni in nevhvalni ter poželjivo gledajo na ameriško bogastvo.

Amerika dobro ve, kako evropski berači slikajo svoj položaj črno, — oni drugi pa, ki hočejo dolarska posojila, slikajo isti položaj rožnato. Kar mrgoli po Ameriki evropskih fantazistov, švindlerjev, sanjačev in agentov, ki drug drugega klevetajo in izdajajo. Posledica je, da je Amerika vsega sita, kar je evropsko.

Amerika sicer občuduje Evropo zaradi visoke kulture in umetnosti, ali prezira evropske politike, kakor nekdanj Rimljan Grke! — Ne more razumeti, kako more Evropa iz malenkostnih vzrokov pred njenimi očmi tirati samomorno politiko in gospodarstvo, kar jim je vse le — »political insanity«, politična blaznost!

Ko so ameriški državniki in narodni gospodarji že obupavali nad Evropo, je prišla novica o Locarnu, kar je obnovilo upanje v zmago pameti, v vzbujenje Evrope k boljšemu življenju, v evropski mir.

V takem času je prišlo panevropsko poslanstvo čez ocean in našlo je odprta ušesa in srca. — To je bil vse drugačen glas nego za dotlej poslušali, tu ni bilo ne beračenja ne intrig, marveč predložena jim je bila velika koncepcija internacionalnega pomena: prvič se jim je pokazala možnost, da jim pride nasproti bratski evropski kontinent kot celota, ki bi mogel skleniti trojno prijateljstvo med starim in novim svetom.

Gornji vzroki so tudi bili merodajni pri razmerju Amerike do — Zveze narodov. Večina Amerikancev ne razmišlja mnogo o zunanji politiki, občuti pa instinktivno veliko nezaupanje do Zveze narodov. Pristop sedanji Z. n. smatrajo za nadaljevanje vojne in nekaj naslon na Evropo, kajti stanovali bi v blaznini pod eno streho, zapleteni bi bili v njihove domače spore in morda celo nove vojne.

Kljub temu Amerikanci niso nasprotniki Zveze narodov. Večina je prepričana, da je Z. n. za Evropo dobra naprava, ki zasluži njihove podpore, misel o vstopu v Z. n. pa je nepopularna. — Amerika vidi v Atlantskem oceanu nekako isto, kakor občinstvo v gledališču železni zastor, ki ga varuje pred požarom z odra. — Dokler Amerika ni član Z. n., more v slučaju evropskega požarja spustiti železni zastor, ki jo obvaruje vojnih grozot.

Za vstop v Z. n. sta v Ameriki dve struji. Pacifisti hočejo, da Amerika sodeluje v tej mirovni napravi, kajti miroljubne struje bi bile močno pojačane. — Druga struja ima bolj nacionalno pobudo. Boji se, da bi severna Amerika bila osamljena, dočim bi latinska južna Amerika iskala v Zenevi opore egoističkim nakanam Severne Amerike. Kdo ve, kaj bi se moglo zgoditi! — Dalje modrujejo: Ako so tudi Z. D. A. član Z. n., bi anglosaski vpliv močno narasel in bi prevzel vodstvo, čegar središče bi se moglo prenesti v Washington.

V takem razpoloženju je prišla velika ideja Panevrope v Ameriko in našla tam najprijaznejši sprejem, kajti ta odgovarja dvema najvišjima idealoma Amerike: miru in gospodarskega napredka — »Peace and Prosperity«.

Pravi radi tega, ker Panevropa združuje politični ideal z gospodarskim interesom, jako ugaja narodu, ki vedno veže najmočnejši idealizem z najmočnejšim realizmom.

Je pa tudi bolj osamljenih glasov, ki menijo, da bi mogla postati Panevropa nevarna Ameriki. Toda ti glasovi morajo utihniti pred onimi, ki pravijo, da bi bila vsaka evropska vojna za Ameriko večja kot nevarna, gospodarski ozdravljena Evropa bo v blagor tudi Ameriki, da v tej primeri izgine vpliv evropske konkurence. Samozavest v gospodarske sile Amerike, v njeno bogastvo in v zemeljske zaklade je tako mogočna, da pred njo izgine vsaka bojazen o morebitni konkurenci.

Panevropa in Zveza narodov si ne nasprotujeta, marveč se izpolnjujeta v samopomoči Evrope. To načelo ugaja Amerikancem, ki radi pomagajo tistemu, ki si sam pomaga.

V tem smislu se je tudi ustanovilo 6. januarja t. l. v New Yorku društvo »American Cooperative Committee of the Pan European Union«, ki hoče pomagati Evropi, katere je toliko pametna in močna, da se hoče sama rešiti. — Odbor šteje 29 odličnih mož in žena: Naslov glavnega tajništva je: dr. Clarence J. Owens, Hotel Roosevelt, New York.

Ustanovitev tega ameriškega društva pomeni važen korak naprej v panevropski politiki. S tem je Panevropa postala svetovnopolični problem prve vrste; njena važnost se bo čedalje bolj uveljavila. Zato se bo morala tudi vsa Amerika odločiti bodisi za Panevropejce ali za Antievropejce.

Vzglede Francije je svarilen. — V sredi preteklega stoletja je Francija bila sovražna zedinjenju Nemčije, kakor je bila prijazna zedinjenju Italije. Posledice: dve grozni vojni — z Nemčijo, z Italijo pa mir, ki je Franciji l. 1914. dobrodošel!

Ako bi bila Francija l. 1866 podpirala zedinjenje Nemcev ob jamstvu tedanjih mej, ki so tudi današnje meje, kakor je podpirala Italijo, bili bi prihranjeni dve vojni in Združene države Evrope bi že obstojale.

Amerika pa bo podpirala Evropo v njenem stremeljuju po združenju v Panevropo in posledica bo trajni atlantski mir in rešitev zapadne civilizacije.

Znak novega duha, ki se na svetu vzbuja, je veselo dejstvo, da je Amerika panevropsko gibanje prav razumela. Spoznala je, da so minuli časi, ko je bila vsaka organizacija in federacija naperjena vselej proti nekomu tretjemu; da je Panevropa smrtni sovražnik novi svetovni vojni in da je Panevropa pripravljena, zvezati se z vsako drugo silo proti temu strašilu. — Dosedanja šola trpljenja naj Evropo izmodri, da obvaruje človeštvo in sebe še večjega zla nego ga je do sedaj doživela sama. Le tedaj, ako se Evropa povzpne do take moralne višine, stopi njena kulturna vrednost na mesto izgubljene svetovne moči. Postati mora posrednica med bistveno tujimi si svetovni deli: Ameriko in Azijo, ki ju približa in sprijazni.

Evropa, danes poptepana po blaznosti brezvestnih voditeljev, vstane k novemu življenju: združi modrost vstoka z delavnostjo zapada, kulturo preteklosti s civilizacijo bodočnosti. Mesto jedne ogromne vojašnice, postane Evropa jedna sama delavnica, jedna idealna šola, en sam krasen vrt: učila bo in ne gospodovala, a stari in mladi narodi jo bodo ljubili kot izhodišče svet obkrožujoče civilizacije: kot hčer Azije, mater Amerike in ljubljeno človeka.

Na Bledu.

Bled z okolico vred ne kaže doslej še prav posebne lepote. Neprestano deževje in hladno vreme še ni moglo privabiti na jezero številnih domačih in tujih gostov, ki dajejo našemu kraju posebno obležje in zato je Bled ostal letos še jako tih in miren, izvzemši ob nedeljah, ki zviabijo tudi ob slabem vremenu lepo število turistov v lepi gorejski kot.

Tudi napovedana konferenca Male antante ni mnogo izpremenila blejskega lica. Hiše in vile so sicer okrašene z zastavami vseh na konferenci zastopanih držav, videti je tudi mnogo cvetja toda tistega živahnega vrvenja, ki običajno spremlja količjak važne sestanke državnikov je na Bledu razmeroma malo. Videti je sicer precej tujih in neznanih obrazov, ki se sprehajajo po šetališčih z važno uradno gesto, toda vse to je le mali diplomatski svet, ki še ne odloča o usodi držav: uradniki raznih manjših ministrstev, brezhibno oblečeni in zelo, zelo diskretni, razni časniki in genijalni klobuki in s še genijalnimi frizurami ali pa z veličastnimi inteligenčnimi plešami in večinoma z ogromnimi naočniki, potem pa neizogibni gospodje z bodečimi očmi, ki hočejo vsakega došleca kar renjenizirati — zvesti čuvjarji in varuhi dragocenih diplomatskih življenj. Tu in tam kakšen Ljubljancin, ki ga je prignala na Bled radovednost, da vidi, kako se dela visoka politika, vmes pa pohajajo skromni domačini, ugrabajoč, kdo bi utegnil biti ta ali oni.

Provizorične diplomatske in časnikarske pisarne se še ne morejo pritoževati zaradi preobilnega dela, tako da ima gospoda časa dovolj na razpolago, da si ob najlepšem vremenu in v prijetnem hladu temeljito ogleda bližnjo in daljno blejsko okolico. Avtomobilov in izvoščkov je zbranih lepo število, da vozijo drage goste v Bohinj in na Jesenice. Tudi Vintgar in Gorje zbujata občudovanje. Kakor hitro pa se gospoda vrne na Bled, ji ne preostaja nič drugega kakor vožnja po mirnem jezeru ali posedenje po hotelskih terasah. Včasih zazvoni tudi zvonček iz otoške cerkvice. Najbrže prosi kdo Mater božjo, da bi skoro prišel dr. Beneš in prinesel s seboj lepo kopico interesantnih intervjuov, sicer se iz telefonskih kabin ne bo slišalo drugega kakor govorjenje o vremenu in razni pozdravi.

Časnikarji imajo na Bledu jako prijeten ali pa neprijeten posel, kakor se vzame. Prijeten, ker dr. Ninčič in njegov romunski tovariš molčita, neprijeten pa, ker gospodarji težko čakajo na svetovnopolične dogodke, ki naj bi jih rodil Bled. Papirja in svinčnikov je na kupe, toda kaj naj svinčniki in peresa pišejo? Tako so gospodje prisiljeni, da mirno sede pri svojih mizah, nervozno vlečejo cigarete in — ugibajo. Stjepan Radić bi rekel bržkone, da lažejo, toda na Bledu je prevelika kontrola in z diplomatskimi moršami kačami le na gro tako lahko. Kljub temu pa nekateri že sestavljajo uradne komunikacije... Pravijo, da to ni posebno težko delo, ker je »šimeljnovo« na razpolago dovolj.

Politične vesti.

— Radićev »Dom« o nettunskih konvencijah. »Dom« pravi v svoji zadnji številki, da vsebujejo te konvencije tudi takšne določbe, ki žalijo našo državno suvereniteto in zelo škodujejo življenjskim interesom vse države, zlasti pa Dalmacije. Naravnost nepojmljivo je, da je n. pr. mogla v te konvencije priti določba, da ne spada ona italijanska gospoda, ki je sprejela italijansko državljanstvo pod določbe agrarne reforme, temveč bo od nje izvzeta. Podobna je tej naredbi določba, s katero se italijanskim podjetjem odpira vsa država, zlasti pa Dalmacija. Tudi je tu določba, da morejo oni Italijani, ki so postali italijanski državljani, še naprej opravljati pri nas odvetniške posle. Te konvencije je v glavnem sklenil Voja Marinković, Davidovićev pristaš in izpopolnil jih je sedanji zunanji minister dr. Ninčič. Konvencije so torej delo radikalov in davidovićevcev, zlasti pa Pašičevih radikalov, ki pred Italijo vedno zlezejo pod klop, ki pa se znajo pstopljaliti proti nam Hrvatom in proti drugim sodržavljanom, pa tudi proti onim Srbom, ki so odločno proti korupciji in plački. HSK je opetovano razpravljalo o teh konvencijah, o katerih je predsednik HSS klub obvestil že pred dvema mesecema. Predsednik je že tedaj naglašil vso opasnost in vso škodljivost teh konvencij, toda je obenem opozoril klub, da se v sled tega vprašanja ne sme zrušiti vlade narodnega sporazuma, ker bi potem zopet nastale take razmere, kakor so bile one, v katerih so bile sklenjene konvencije ter se v sled tega nič ne bi popravilo, temveč bi se samo onemogočilo, da bi bila naša država enkrat proti Italiji samozavestna in enakopravna zavez-nica. Nekateri radikalni prvaki predlagajo, da pridejo te konvencije najprej pred radikalni in pred seljaški klub, a šele potem pred skupščino. Če je minister Ninčič prepričan predsednika klubov, da je temu tako, potem so mu ti, upamo, povedali, pod kakšnimi pogoji bodo glasovali za te konvencije. — Ti pogoji v javnosti žal še danes niso znani.

— Pravilno! Z ozirom na odpor pašičevcev proti izenačenju davkov, na kateri zakonski načrt je pristal radikalni klub samo pod pogojem, da se ne zvišajo davki v Srbiji, piše »Dom«: Radikalna stranka vedno povdarja, da ni plemenska in separtistična stranka, temveč da je stranka vsega troime-nega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Toda glej, ko gre za davke, tedaj takoj pozabi na troimeni narod in samo zahteva, da se ne povišajo davki Srbom. — Pašičevcem pa, hiperpropagatorjem narodnega edinstva, tudi to ne zadostuje, temveč ti so sploh proti vsakemu izenačenju davkov.

— Izstop dr. Morocuttija iz nemškega politično-gospodarskega društva. O vzroku izstopa znanega prvoboritelja za pravice narodnih manjšin dr. Morocuttija iz nemške politične organizacije poroča »Cillier Zeitung«, da je dr. Morocutti priobčil nedavno v nemškem listu »Kulturwehr« članek, v katerem je trdil, da je svojo znano spomenico na koroško deželno vlado uveljavil le s tem, da je premagal močan odpor tukajšnjih (se. štajerskih) nemških iredentistov. Proti izrazu »iredentist« so štajerski Nemci odločno protestirali in so pozvali dr. Morocuttija na odgovor. Dr. Morocutti je izjavil posledice in je izstopil.

— Briand, Poincaré in Herriot. Kakor smo že poročali, je predsednik Doumergue povabil sestavo nove vlade zopet Briandu, Briand je izjavil, da prevzame v novi vladi le ministrstvo za vnanje zadeve. Trenotno mnogo važnejše pa je za Francijo finančno ministrstvo. To so ponudili Poincaré-ju, ki je že imel dolgo posvetovanje z Doumergue-om. Če pa bi se kombinacija Briand-Poincaré potesrečila, ima največ upanja Herriot, da sestavi novo vlado.

— Za prvenstvo na Balkanu se borita po »Vossische Zeitung« Rumunija in kraljevina SHS. Kdor pa hoče izzvati na Balkanu vodilno vlogo, mora imeti na svoji strani Bolgarijo. Zato se Rumunija in naša kraljevina trudita priti z Bolgari v čim boljše razmerje. Rumunija se v svojem prizadevanju za prvenstvo na Balkanu opira na Italijo, za katero stoji baže tudi Anglija, kraljevina SHS pa na Francijo. Zaenkrat so, kakor trdi imenovani list, šanse za Jugoslavijo v Bolgariji ugodnejše kakor pa za Rumunijo. Te informacije objavlja »Voss. Zig.« baš v času, ko si bosta naš in na rumunski minister za vnanje zadeve zatirjala medsebojno globoko prijateljstvo.

— Masaryk za dr. Beneša. Po raznih poročilih iz Prage bi bilo baže predsedniku Masaryku jako neljubo, če bi dr. Beneš odstopil kot minister za zunanje zadeve. Masaryk želi vsaj v češki zunanji politiki več stalnosti kot jo kaže češka notranja politika in zato se eventualnemu odstopu dr. Beneša upira, kolikor mu to omogoča ustava. Te vesti niso neverjetne, ker je znano, kako prisrčno razmerje vlada med Masarykom in dr. Benešem, tako da se je celo govorilo, da bo Masaryk v svoji politični oporoki priporočil Čehom, naj izvolijo dr. Beneša za njegovega naslednika.

— Spor med angleško in rusko vlado zaradi podpore za štrajkujoče rudarje na Angliškem se nadaljuje. Ruska vlada odločno taji, da bi bila ona poslala štrajkujočim rudarjem kakšno podporo in trdi, da so poslale podporo rudarjem ruske strokovne organizacije in to z dovoljenjem angleških strokovnih organizacij. Formalno ima ruska vlada prav, ker vlada ni identična s strokovnimi organizacijami, stvarno pa angleška vlada ruski vladi ne dela prevelike krivice s svojim očitanjem, ker je gotovo, da ruske strokovne organizacije pomoči ne bi bile poslale, če bi vedele, da je ne odobrava ruska vlada.

Prvi so prišli na Bled Jugoslovani, da pripravijo vse za dostojen sprejem visokih gostov. Pravijo, da je bil dr. Ninčič s pripravami zadovoljen. Z dr. Ninčičem je prišel na Bled tudi prvi kader časnikarjev iz Ljubljane, Zagreba in Beograda. Rumunski zunanji minister Mitleneu je počakal v Ljubljani na svojega češkega tovariša dr. Beneša, ki se je pripeljal s svojo soprogo in s svojim spremstvom iz Zeneve. V Ljubljani je visoke goste pozdravil veliki župan dr. Baltić. Naš poslanik v Rumuniji g. Colak-Antić se je pripeljal skupno z Rumuni, češki poslanik v Beogradu g. Šeba in češki konzul v Ljubljani g. dr. Rest pa sta se peljala dr. Benešu nasproti do Rakeka. Okoli polosmih se je visoka diplomatska družba odpravila s posebnim vlakom na Bled. Na postaji Lesce je pozdravil Čeha in Rumuna okrajni glavar Vavpotič, pričakoval pa jih je tudi dr. Ninčič z našim poslanikom v Pragi Ljubo Nešičem. Z Lesce so se odpeljali v avtomobilih na Bled, kjer so za ministre pripravljena stanovanja in uradne sobe v hotelu »Toplice«, časnikarji pa so nastanjeni v »Parkhotelu«.

Prvotno je bilo določeno, da se vrši prva konferenca takoj po prihodu vseh ministrov na Bled. Ta načrt pa so izpremenili nekoliko. Prvi dan so se sešli ministri le na krajsi se-stanek, na katerem pa še niso o ničemer sklepali, ampak so se le informativno pogovarjali o položaju svojih držav. Zato o teh neobveznih pogovorih tudi ni bilo izdano nobeno poročilo. Po tem kratkem sestanku je ostalo zaveznikom še dovolj časa za oddih. Vozili so se po jezeru, lovili ribe, radovedni časnikarji pa so — ugibali.

Tako so uganili, da je važna okolnost za sedanje konferenco vprašanje, ali bo dr. Beneš zaradi konflikta med narodnimi socialisti in vlado v Pragi še ostal češki zunanji minister ali ne. Uganili so tudi, da se bodo oziroma da so se že pogovarjali ministri o krizi v Društvu narodov, potem o razmerah na Ogrskem in zlasti o nemško-ruski pogodbi. O razmerju med Rumunijo in Bolgarijo ter Jugoslavijo in Bolgarijo so tudi govorili, a ne mnogo, kajti to je košljiva točka, kjer gre za primat na Balkanu, ki bi ga Italija jako rada prisodila in priznala Rumuniji. Tudi razmerje malocantantnih držav do Rusije je delikatesa prve vrste, katere se uradno poročilo skoro gotovo ne bo dotaknilo...

V petek bo daljša seja ministrov, o kateri bo izšlo še uradno poročilo. Nočemo biti indiskretni, ampak to že danes v četrtek lahko povemo, da bodo visoki zastopniki držav popolnoma složni v vseh vprašanjih in v vseh pogledih in da si bodo prizadevali z vsemi silami ohraniti v Evropi mir in politično ravnotežje in uveljaviti spoštovanje do mednarodnih pogodb. Kaj takega ali podobnega bo gotovo stalo v uradnem poročilu, več pa radovednemu svetu tudi vedeti ni treba.

A da ne pozabimo še na eno važno zadevo: Ministri so dinirali v hotelu »Toplice«, za časnikarje pa je jugoslovanska delegacija naročila kosilo v »Parkhotelu«.

bu, ki izdeljuje cepivo za celo državo in je izvršil prostovoljno cepljenje, kakor predpisano, v trikratnem razdobju po en teden. V Mostah je bilo vseh cepljenecv 493. Cepljenec so se opazovali glede na reakcijo po cepljenju ter se je zabeleževala vsakokratna reakcija po I., II. in III. cepljenju. Reakcija je bila ista, kakor običajno pri cepljenju proti škrlatinki, lokalna. Okoli mesta injekcije namreč nastane večja ali manjša otekline. Tako reakcijo je pokazalo 70% cepljenecv. Brez reakcije je zabeleženih le 34 slučajev, v par slučajih pa je nastopila tudi celotna reakcija obstoječa iz glavobola, povišanja temperature, bljuvanja, pojavil se je tudi izpuščaj po celem telesu. Cela reakcija izgine tekom dveh dni in ni nato opazovali nikakih posledic. Ker je bilo cepljenje izvršeno tudi pod vsemi kavelami asepse, ni bilo seveda nikakega slučajja gnojenja (flegmone).

Epidemija škrlatinke je bila v Mostah s cepljenjem ustavljena in je kasneje nastopila le še par slučajev škrlatinke pri deci, ki ni bila cepljena. Ta rezultat je torej popolnoma potrdil mnogobrojne v raznih literaturah opisane rezultate in je pokazal, da se cepljenje proti škrlatinki neškodljivo, da se more izvajati od najmlajše do najstarejše dece brez kakšne nevarnosti ali trajne škode.

Iz razloga, ker je bilo med prebivalstvom mnogo že prej omenjenih ambulantnih ali »zdravih« bolnikov, ki so seveda ogrožali tudi mesto Ljubljana, je higienski zavod predlagal, da se cepljenje izvrši tudi po ljubljanskih šolah. Za vsakega strokovnjaka, pa tudi za razumnega lajka, je jasno, da v pogledu razširjanja epidemije ni meje med Mostami in Ljubljano. Ob prehodu čez dolensko železnico se kali škrlatinke ne ustavijo. Kontakt med Mostami in Ljubljano je velik. Tudi dosedanja izkušnja so pokazale, da se Ljubljana, ki je sicer zdrava in neokužena, okužuje — zlasti na škrlatinki — iz občine Moste. Tako n. pr. se je zanesla škrlatinka v Lichtenthurnov zavod. Na predlog higienskega zavoda je dal mestni fizikat dne 9. marca t. l. cepiti učence notranje šole tega zavoda. Pri cepljenju je sodeloval tudi mestni zdravnik.

Tudi tu je bil rezultat uspešen, novega obolenja ni bilo, reakcija taka, kakor zgoraj opisano.

V nadaljevanju cepljenja je odločil srečni sanitetni referent v Ljubljani, da se naj cepi proti škrlatinki še ostala predšolska deca na Selu, v Novem Vodmatu in Zeleni jami. Tudi to cepljenje je bilo izvršeno — v mesecu maju — kakor ostala, z uspešnim rezultatom in običajno reakcijo.

Cepljeni so bili z dovoljenjem hišnega zdravnika tudi otroci v Dečjem domu v Streliški ulici, kamor se je tudi zanesla škrlatinka. Rezultat in reakcija kakor zgoraj.

V nevarnosti je bila torej vsa šolska mladina v Ljubljani. Nastopila je škrlatinka v zunanji šoli Lichtenthurnovega zavoda, nastopila je v šoli na Ledini, pojavila se je v št. Jakovski šoli, seveda poleg tega tudi pri predšolski deci. Higienski zavod je zopet nastopil iniciativno in je predlagal mestnemu fizikatu, da dovoli cepljenje učenk zunanje šole Lichtenthurnovega zavoda. Mestni fizikat se je s predlogom strinjal in cepljenje onih učenk, katerim so stariši to dovolili, se je dne 1. junija začelo in bilo pred par dnevi končano.

Na državni vadnici se je začelo cepljenje dne 27. maja. Tudi tukaj so bili stariši s posebnimi za ta namen izdanimi letaki opozorjeni na nevarnost infekcije po škrlatinki, na način prenašanja itd. istočasno so bili tudi vprašani, dovolijo-li, da se njihovo dete cepi. Ljubljanski dnevniki so priobčili informativen članek o škrlatinki in o cepljenju proti nji. V članku so bile omenjene tudi reakcije, ki običajno nastajajo po cepljenju. Cepljen je bil oni, ki je prinesel nazaj vprašalni listek z odgovorom »da«. Pri 71 dečkih in deklicah, ki so bili tedaj cepljeni je bila ugotovljena reakcija na prvo cepljenje tako-le: mala lokalna reakcija pri 48 cepljenih, večja lokalna reakcija pri 26, splošna reakcija pri 6 cepljenih. Med zadnjimi je bil tudi 9letni Marko Andrejka. Ta je kazal najprej povečano lokalno reakcijo, dne 2. in 3. junija splošno reakcijo z glavobolom, povečano temperaturo in izpuščajem, tako kakor drugi podobni slučaj. Dne 4. junija se je bila po izjavi njegovega očeta in poklicanih zdravnikov »slika spremenila«. Ta konstatacija je izredno važna! Pojavila se je namreč tipična slika škrlatinke. Obstojal je prehod iz splošne reakcije v tipično škrlatinko. Torej tudi tukaj je bila

reakcija taka kakor sicer, le da s to razliko, da je časovno takoj na konec reakcije nastopila škrlatinka. Strokovnjak in lajik ne moreta tudi izreči oddvojenega mnenja, ampak sta si oba edina v tem, da je obstajala samo ena rešitev tega navidez zavozlanega stanja: Marko Andrejka je bil cepljen proti škrlatinki v času, ko je imel kal bolezni že v sebi, kakor pravimo s strokovnim izrazom, v stanju inkubacije. Takoj po specifični reakciji, toda časovno oddeljeno, vidimo nastopiti pravo škrlatinko. Marko Andrejka se je okužil s kalmi škrlatinke od nekega drugega, nesrečen slučaj pa je nanesel, da je bil v takem stanju cepljen. Nič lažjega ni, kakor reči: Cepljenje je krivo! Ali so pa pomislili oni strokovnjaki in lajki, ki so to lahkomišelnost izrekli, da je treba to dokazati?

Evo, dokaz, da cepivo ni bilo vzrok, da je Marko Andrejka oboel na škrlatinko:

1. Zgoraj popisani potek bolezni.
2. Škrlatinko povzroča bakterija posebne vrste streptokok, v cepivu pa teh bakterij ni, marveč obstoji cepivo iz sterilne vodene juhe, v kateri je pri prvem cepljenju 0.03 gr uničenega strupa, katerega ta bakterija izloča. Ta strup, toxin, povzroča v telesu tvorbo protistrupov-antitoxinov, ki varujejo telo pred izbruhom bolezni. V predmetnem slučaju pa protistrupi niso mogli priti več do veljave.
3. Strup, toxin, sam in neuničen ne povzroča škrlatinke, marveč druge vrste obolenje, zastrupljenje. Marko Andrejka pa je oboel za škrlatinko, ne za zastrupljenje. Škrlatinko je prenesel tudi na svojo sestro Milico, zastrupljenje se pa ne da prenašati. Cepivo pa obsega uničen strup, ki ne more povzročiti niti zastrupljenja.
4. Z istim cepivom je bilo cepljenih v teku ene ure še drugih 71 dečkov in deklic, nobeden od teh ni oboel na škrlatinko, nastopila je le zgoraj omenjena reakcija.
5. Z istim toxinom je bilo cepljenih še več tisoč dece po raznih krajih države, nikjer ni bilo obolenja za škrlatinko radi cepiva.
6. Po isti metodi (Dickovi) je bilo cepljenih mnogo tisoč dece po raznih državah, od nikoder ne s poročila literatura obolenj za škrlatinko radi cepiva.

Cepivo torej ni moglo biti vzrok obolenju. Obolenje je bilo težkega značaja, v ljubljansko

ski bolnici sta preteklega meseca umrli dva na istolaki težki škrlatinki.

Kje je torej pravi vir obolenja?

Odgovora na to vprašanje higienski zavod ne more dati, kajti izvor okužbe v posameznem slučaju je večkrat težko ugotoviti. Mogoče ga je okužil oče, po obiskih bolne sorodnice, ki je kazala znake angine, imela je izpuščaje in se luščila. Zdravnik ni mogel boleznijo proglasiti za škrlatinko, ker je bila slika nekoliko drugačna. Mogoče je bil njen izpuščaj res samo od sonca, mogoče tudi, da je bila prava škrlatinka, ki pri odraslih netipično poteka! Znano je tudi, da je na isti šoli dne 6. junija oboel učenec M., ki ni bil cepljen, pač pa je bil njegov brat součenec Markota Andrejke.

Glede izjav zdravnikov, ki jih g. podpolkovnik Andrejka v svojem članku navaja, se ugotavlja:

1. G. dr. Ambrožič ni mogel dati navedene izjave »da bomo imeli šole v 1—2 letih tako preiskušene serum, ki bo izključeval vsako nevarnost in ki se že v uporabi v velikih državah«, ker to ni resnica.
 2. Ga. dr. Ana Zalokar je poslala higien-skemu zavodu danes to-le izjavo: »Blagovolite vzeti na znanje, da je notica g. podpolkovnika Andrejka v večeršnjem »Jutru«, kolikor se tiče mojih izjav, netočna razen odstavka o cepljenju mojih otrok«.
 3. Tukajšnjemu zavodu ni znano, da bi se gg. dr. Demšar in dr. Rus odločno uprli cepljenju v mestnih šolah. Kakor omenjeno se je cepljenje v zunanji šoli Lichtenthurnovega zavoda vršilo z odobrenjem mestnega fizikata.
 4. G. podpolkovniku Andrejki ne more biti znan sklep seje Zdravstvenega sveta z dne 11. junija, ker so vse seje sveta tajne.
- Higienski zavod v svesti si velikih nalog in dolžnosti bo slejkoprej pomagal dvigati zdravstveno stanje našega ljudstva ramo ob rami z drugimi sorodnimi ustanovami naše domovine. Uporabljal bo tudi nadalje v svojem delu vse one metode, ki so znanstveno utemeljene in so se izkazale učinkovite. Naše dosedanje delo ni izzvalo le hvalečnosti in odobravanja prebivalstva ali vodilnih činite-ljev, marveč je našlo tudi mednarodno priznanje. Toda ni nam za priznanje, zanj ne delamo. En sam cilj je, ki nas vodi: Zdrav rod!

Jack London:

Morski vrag.

Nagiboma sva se stisnila na dnu čolna tesnejše skupaj. Čutil sem njeno v rokavice oblečeno roko, ki se je dotaknila moje. Tako sva molče čakala konca. Nisva bila daleč od črte, ki jo je tvoril veter z zapadnim robom predgorja, pozorno sem gledal tja v nadi, da naju kak morski tok splavi mimo, predno bi dosegla obrežne valove.

»Za Boga, bova se otela!« sem vzkliknil pet minut pozneje.

Kletvica je prišla čez moja usta, ker sem bil razburjen — prva, v resnici mislim, v mojem življenju.

»Prosim, oprostite,« sem dejal.

»Prepričali ste me, da ste iskreni,« je rekla in se rahlo nasmehnila. »Sedaj vem, da se bova otela.«

Za skrajnim koncem predgorja sem bil videl v daljavi drugo predgorje in ko sva zrla tja, sva zagledala v obrežni črti nekaj, kar je očividno bil globok zaliv. Hkratu nama je zadonelo na ušesa neprestano, mogočno tulenje. Podobno je bilo daljnemu gromenju, prihajalo je do naju naravnost od odvetne strani, ki se je dvigalo nad šumenjem obrežnih valov. Ko sva plavala mimo rtiča, se je pokazal pred nama ves zaliv, belo peščeno obrežje v obliki polumeseca, ob katero so se zaganjali mogočni valovi in ki je bilo pokrito z nešteti morskimi psi. On njih je prihajalo tisto tulenje.

»Ležišče morskih psov!« sem vzkliknil. »Sedaj sva

v resnici rešena. Kajti tukaj morajo biti ljudje pa krizke, ki jih čuvajo pred morskimi psi. Morebiti je na obali še kaka postaja.«

Ko pa sem premotril obrežne valove, ki so se zaganjali ob obalo, sem rekel: »Slabo je, vendar ne tako slabo. Ako so bogovi v resnici dobri, bova sedaj plavala mimo tistega najbližjega rtiča ter dospela na docela zavarovano obrežje, kjer lahko stopiva na suho, ne da bi si zmočila noge.«

In bogovi so bili dobri. Prvo in drugo predgorje je bilo popolnoma v smeri jugozapadnega vetra. Ko sva plavala mimo drugega — ip. vozila sva v sila nevarni bližini, sva spoznala, da se nahaja še eno tretje predgorje, ki je bilo tudi v smeri vetra in ostalih dveh. Sedaj pa je prišel zaliv. Segal je globoko v deželo in morski pritok, ki se je baš pričel, nas je plavil v zavetje rtiča. Tukaj je bilo morje mirno in potegnil sem vlažno sidro v čoln in jel veslati. Od rtiča se je obrežje razprostiralo v krivulji vedno bolj proti jugu in zapadu in v njem se je drug majhen zaliv; morje je bilo gladko kot voda v ribnjaku, njegovo gladino so vznemirjali samo majhni valčki, kjer so prihajale rahle sapice od viharja, ki je divjal nad skalnato steno, ki je tvorila kakih sto čevljev daleč v deželi ozadje.

Tukaj ni bilo morskih psov. Čolnovo dno je zadelo ob trd prod. Skočil sem iz čolna in iztegnil roko proti Maudi. V naslednjem hipu je bila poleg mene. Ko sem jo izpustil, se je urno oprijela moje roke. V istem hipu sem se opotekel, kakor da bi bil na tem, da padem. To je bil presenetljiv učinek prenehanja gibanja. Tako

delgo sva bila na gibajočem se, gugajočem morju, da je bila trdna zemlja za naju pravi pretres. Vsak hip sva pričakovala, da se bo obala vzdignila sem, tja, da se bodo skalnate stene zazibale kot stene ladije. Ko pa sva se nezavestno postavila, tako, da bi naju ta pričakovana gibanja našla pripravljena, sva izgubila ravnotežje, ker jih ni bilo.

»V resnici moram sesti,« je rekla Maud, se neravno nasmejala z gesto, kakor da bi se ji v glavi vrtelo, in kakor bi trenil, je sedla na pesek.

Zavaroval sem čoln in se ji pridružil. Tako sva stopila na otoku Endeavour na suho, ko sva dospela tja po dolgem tavanju po morju.

Devetindvajseto poglavje.

»Bedak!« sem vzkliknil na glas v svoji jezi.

Raztovoril sem bil čoln in znesel ves tovar visoko gor na obalo, kjer sem nameraval postaviti tabor. Na obali je bilo nekaj naplavljenega lesa, dasi ne mnogo, in pogled na ponev za kavo, katero sem bil vzel iz jedilne šrambe na ladji, mi je navdahnul misel, da bi zanetil ogenj.

»Vražji bebec!« sem nadaljeval.

Maud pa je rekla: »Tiho, tiho,« me narahlo pokarala, nato pa vprašala, zakaj bi bil vražji bebec.

»Vžigalic ni,« sem zaječal. »Niti ene vžigalice nisem vzel seboj. In sedaj ne bova imela ne kave, ne juhe, ne čaja, nič!«

»Mar ni — e — Robinson drgnil les ob les?« je rekla zategnjeno.

Mali oglasi.

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—

Gospodična

Z eno letno pisarniško prakso, zmožna vseh pisarniških del ter perfektno nemščine in hrvaščine v govoru in pisavi išče službe. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljiva«.

Otomane

najfinejše izdelave v damastu 700 Din, v blagu 800—1000 Din, modroci iz najfinejše trave 250 Din in vsa tapetniška dela najceneje Rud. Sever, Gosposvetska cesta 6.

Poletna stanovanja

z opremo se dobe v grščini v Višnji gori. Okoli gradu in v gozdu mirno in prijazno sprehajališče. Vpraša se pri oskrbniku.

Celulozni les

mehka drva, plača najbolje Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

26. JUNIJA - 5. JULIJA 1926.

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja

VI. LJUBLJANSKI

MEĐNARODNI VZORČNI VELESEJEM

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava naše države. Zbirališče trgovcev, obrtnikov in industrijalcev.

Razstavljalci so samo prvovrstna podjetja. — Cene brezkonkurenčne. TORAJ NAJUGODNEJŠI OGLED IN NAKUP VSAKOVRSNEGA BLAGA.

Permanentna legitimacija upravičuje do 50% znižanja na vseh vlakih (tudi brzovlakih razen S. O. E.). Cena Din 30.—

NAJCENEJŠA PRILIKA ZA IZLETE IN OBISK ALPSKIH KRAJEV IN KOPALIŠČ DIVNE SLOVENIJE.

Tehnične novosti. — Razstava »Slovenska žena«, »Higijska razstava. Stanovanja preskrbljena.

Legitimacije se dobe v denarnih zavodih, gospodarskih društvih, potniških pisarnah itd.

VRTNARSKE ZADEVE

posreduje

Goikovo »Vrtnarsko podjetje«

v Kranju.

„GROM“

CARINSKO POSREDOVNIŠKI IN ŠPEDI-CIJSKI BUREAU LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon Int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Srajce, promenadne, bele in barvaste,

ovratnike vseh vrst in fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne ... potrebišče, svilene trakove, čipke in vezeno. ... Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Absolvent

trg. tečaja išče službe kot praktikant pri kakem večjem podjetju. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljiva«

PREMOG - ČEBIN

Woltova 1/II. - Telef. 56.

Tri lepe poslovne sobe

v I. nadstropju odda z novembrom Pokozniški zavod za nameščenje v Ljubljani, Gledališka bl. 8.